

సిలికానాంద్ర మనబడి నాంస్క్రతికేత్తవం 2013 – డాల్స్ – సమీక్ష

సమిక్షకులు - రాయవరం విజయ భోస్సర్, కాజ సురేణ్

తెలుగు వారికి ఈ మహాశివరాత్రి మంచి పర్వాననుయ్యంది. స్థానిక యి.టి. ఆర్లింగ్స్‌నీ లోని షెక్స్సీప్ హాస్టల్ లో ఏళ్ళించు వారికి, తెలుగు భోషాఖవాసులకి అశ్చేషైన పంటుగ బిధిని. మాణవందల అరవై అయిను మంచి మనుషిణి బొలబోలికలు తమతమ తల్లితండ్రులతోనూ, గురువులతోనూ, స్నేహితులతోనూ కలిసి వచ్చి కార్యక్రమాన్ని కన్నులపంచువగ “స్వియిల్యర్స్‌ఐఎస్”లో రక్తికట్టించోరు. దొనొపు పన్నెంటు పందలమంచి ఆషాతుల మధ్యలో, ఘంఘారు ఎనిమిది గంటల పాటు సాగిన కార్యక్రమము, నిర్వహకుల, స్వచ్ఛందనీవుకుల అకుంతత బిక్షువులను, “పిల్లల చేత పిల్లలక్ష్యం పిల్లలు చేసిన” కార్యక్రమం, ఆధ్యంతము ఆఫ్సోదముగా ఆనందముగా సాగింది. తెలుగు తల్లి ఊరేగే పల్లకికి మందిరము చోయిలమే, తెలుగు భోషాఖవ్యాధికి మందిరము సమాప్తి కృషి ఎంతైనే అవసరము అనే విషయము మరోసారి తేటు తెల్లయింది. తెలుగుని ప్రాచీన భోషి మంచి ప్రపంచభోషియైన్యణికి వాగ్దాలని తమ వ్యోభ్యానంలో వివలిస్తూ.. 2013వ సంవత్సరం శ్రీ గిడుగు వెంకటరామమాల్యాది సాంచితయాభయ్యవ జయింతి సంవత్సరం కావడం పురుషులంచుకొని ఈ సాంస్కృతిక్షేత్రమైని “గిడుగు” వారికి అంకితం చేసి వారిపట్లు తమకున్న గౌరవాన్ని ఉపాధించుకొన్నిరు. యసంగా వ్యాగి కార్యాద్ధర్థత, అక్కల వెంటల్ని కార్యక్రమ నిర్వహణ వైపుణ్యం, ససింహేచిక సాంస్కృతిక స్థాచనిత్తుకత, మడక పైమకుషార్ మంచి సుసర్ద ఫణింట భోజన విరోటిలో సుఖం, ఆప్యాయతతో కూడిన నేర్చు, జొన్నిడ వెంకట మంచి జీరం జుగ్గిన్ విభిన్నయి మంచి ఆడియో కుశలత, పాలూల ఖుజన గాల ఆళ్ళక వధురుల సేకరణ స్వ్యాహం, మంచి రౌయివరం విజయ భోస్కర్ ఇంకా దొనొపు పందమంచి సాంస్కృతిక పైనికుల ప్రాయంతో ఈ కార్యక్రమం ఒక పెద్ద పండుగలో జిలగింది. ఈ కార్యక్రమానికి ఇస్తే భోజనశాల వేరు మహాపోషకదీపాగా గుహకలంచోరు.

మొట్టమొదట సాలగా అంతర్జాలంలో ప్రత్యక్ష ప్రసారం చెయ్యుచిందిన ఈ కార్బూక్షమంలో, నొలుగేళ్ళ నుంచి ఏదహారేళ్ళ పయసున్న మనుఱి పిల్లలు తొము మనుఱిలో నేర్చుకొన్న తెలుగు విషయము, టైప్‌షైఫ్ట్ సంఘసంకర్తలుగా ప్రసంగాల దగ్గరమనించి, చిట్టి చిట్టి గేయలు, ఉత్తేశభరతమైన దేశభక్తి గేయలతో, సంప్రదాయ స్వత్థైలు, బుర్రకథలతో, జూపుడ బాణిలతో - మన బాలబోయికలేరో బాలిపుడ్ ఢార్లు - అన్న రీతిలో ప్రైభక్తులుని అలంచిరు. "ప్రవాసమేరా ఆంధ్రస్రస్తుతి నివోస్మయి" మరోసాల నిరూపించారు. సకలసాంకేతిక ఛాంగులతోకాడిన సువిశోలప్రాంగణములో, అత్యంత ఆఫ్సోదభరతమైన వాతావరణములో, అన్న తమైన అలంకారాలతో సుశోభితమైన వేబికపై, వేదమంత్రాలపుమ కార్బూక్షమము ఖచ్చితముగ బంటిగింటన్నరకి మొదలైనటి. మనుఱి బాలబోయికలు, అధ్యిపకులు, కార్బూక్షిర్పాణపర్దము కలిసి, ఒకేసాల వేబికమీద పండిషణాలకు గెరించగా - సువిశోలభారతవాహియే పశ్చిమిచినదో - అని అవలోకించిన ఆషాతులకు అనిపించకమాని ఉండడు. అతిప్రాచీనమైన తెలుగు భాషను ప్రపంచభాషగా మార్గటమనే బ్యాంక్‌రూక్‌మానికి సంకేతముగా, పెద్దలచేతులలో మొదలైన మనుఱి తెలుగు భాషాజ్యోతి, సభ్యప్రాంగణములో లిండిచున్న బాలబోయికలు మరియు పెద్దల కరప్పర్చుతో మరింత తేజ్సోబిప్పుమైనటి. పశ్చిమ అతిథులలిని ఇష్టా భోజనశాల వెలి రుచకరమైన వంటలతో మధ్యాహ్న భోజనం, చిరుతిండి గా పిళ్ళాలు ప్రమోసాలు, మళ్ళీ రౌత్రి పుసందైన తెలుగు భోజనం ఆప్యాయింగా పెట్టడమే కాక, "భోగ్యలక్ష్మి బహుమతుల కేంద్రం" ద్వారా వేల డిలర్లు విలువజేసే కానుకలు గెలుచుకొనే అవకాశం కలిగించి సురదా వాతావరణములో సుందరి సంస్కారా సభ పాగించి!

ముఖ్య అతిథులుగా విచ్చేసిన సిలికానోండ్రు ప్వష్టాపకులు కొచిభోట్లు ఆనంద్ గారు, మనుషి కులపతి చమత్కు రోజు గారు, తమ సందేశంలో మనుషి లక్ష్మీలు, చేరుకొన్న ఫితిలు, చేరబోయే గమ్మల గులంచి విపలంచి సాటి తెలుగువిధినందిని ఈ మనుషి ఉండ్చుమంటో భోగస్వాములుకమ్మలి పిలుపులివ్వేరు. ఇంకా మనతరం (మనుషి గత విద్యార్థుల సంఘం) కార్యక్రమం గులంచి, విప్రిల్-మే తెలులలో దేశమంతటా జరగబోయే “తెలుగు మణ్ణాటు” తెలుగు భూపాపాటిల గులంచి చెప్పి, పిల్లలో పోలోటుపటిమని తెలుగు భూపాపిల పట్టు పెంచడినికి విధర్థంగా రాహింబించిన ఈ పాటిలలో పిల్లలలో చురుగ్గా పాల్గొనేలా చెయ్యమని తల్లితండ్రులికి విజ్ఞప్తి చేశారు. ఆ తర్వాత ఈ సంవత్సరం ఉత్తిష్ఠులు కాబోయే ప్రభూసం విద్యుత్తుల్లి, ఈ పెద్ద వేబిక మీద గుల్చించి, ఆ పిల్లలికి వేదపోక్క

సితికానాంద్ర మనబడి సాంస్కృతికోశవం 2013 – డాలెస్ – సమీక్ష

సమీక్షలు - రౌయవరం విజయ భాగ్వర్, కాజ మరేం

వచనాలతో వెల బంగరు భవిష్యత్తుక్కుం ఆశిస్తులిచ్చేరు. టెక్స్యూ రిప్ప్రైట్లో ప్రతి విడొబి రెట్టింపు సంబుతో మనబడిని పెంపు చేస్తున్న జట్టుకి, ఉపాధ్యాయులకి, మనబడి నొలాసందం జట్టుకి, మనతరంలోని నొలగురువులకి వేబికపై గుర్తింపునిచ్చేరు.

ముందుగ బుడిబడి అడుగుల బొలబడి బుల్లిపాపలు - చుక్కుచుకు రైలు వస్తుంది, చిట్టి చిలకమ్మ, చందువామ రొవే - లాంటి పాటలతో, ముద్దు ముద్దు చేప్పలతో అతిథులను విసేఫముగా అలలంచారు. ప్రవేశము, ప్రసాదము తరగతులవౌరు ఆలపించిన - శ్రీలు పొంగన జీవగడై, జయతు జయతు భోరతమాత, తేనెల తేటల ఏటలతో మనదేసమాతనే కొలిచెనొ, దేశమంచే మట్టికానోయ్- దేశమంచే మనుఘలోయ్” లాంటి దేశఘక్కిగేయాలు భోరతమాతప్రభులను మరొక్కసాల అందలకి గుర్తుచేసాయి. “కడులి అంచులు దొటి ఎగ్గింద తెలుగు”, “మా తెలుగు తల్లికి మల్లెప్పుడండ” లాంటి అజించుర గేయాలనొలాపించి ఈ జిన్నెల బాలుల మన తెలుగుతల్లికి మరొసాల పట్టం కట్టారు. తేనెలాలకు తేటలెనుగుభోప, వీలకే స్థాంతమైన విన్నిత్తు స్వరంలో ఇమిడి మలంత త్రైవ్యమైనది. ఒక మనబడి తండ్రి, కాజ మరేం “జిన్నెల పొన్నాలి చిట్టిపాపలనోట తేనెలింపెడి జొరాబి మనబడి - కమ్మునిగుమ్మపాలమ్మపాటలు గుమ్మిలంచు సుధేసుకొలి మనబడి”

తుమ్మెదలున్నియేరో!! ఓరో బంగారు మొగుడి, గుమ్మడపమ్మ గుమ్మడి లాంటి జొనుపద గేయాలు, కొలాటంస్తుత్తులు, బుర్కఫలు అతిథులను మంత్రముగ్గులను చేసాయి. భోధాఖమసులైన ముగ్గరు తెలుగువోళ్ళ ప్రయణాన్ని వోళ్ళ పిల్లలకి తెలుగునేల్చించాలి అన్న తప్పనికి సితికానాంద్ర కన్న కల “మనబడి” కథని బుర్కఫలా అష్టత్తుమైన స్వరొలతో ఆలపించి అమెలకాలో పుట్టినో గరే, తెలుగునోట కనుమరుగపుతున్న అరుదైన కళలలో ఒకటైన బుర్కఫల తిరుని ఆకాశంపు చేసుకొని “మనతరం” విన్నొర్ధులు ప్రదర్శించిన వైన్సం ప్రేక్షకులని ఉర్కూతలగించింది. శ్రీశ్రీ మహాప్రస్థాన కవితలను అన్నదళముగా ఆలాపించిన జిన్నెల బాలాలను చూసి భావితాల చేతులలో తెలుగు పదిలముగా ఉండబోతోనే వైర్యము అందల మనసులలోనూ నిండింది. కుండెలు తెలివి, అపాయంలో ఉపాయం, గుడ్లివోళ్ళ వినుగు, మంత్రపు మామిడి చెట్టు, ఉగాది ప్రత్యేకత, నేనేపెద్ద, చెడ్డవోళ్ళకు నురముగా ఉండిలి, సమయస్వార్ల లాంటి గుండేశాత్మక నోటికలు అందలని ఆప్టాడపులఁ ఆలోచించేసాయి. పరంధోమయ్య జిఫ్యాలకథ, మనబడి సరోగాలు, మనబడిలో సరదొగా, సరదొ సందడి, సమ్మల హలవిల్లు లాంటి పోస్యాఫలత నోటికలు ప్రేక్షకులను కపుపుచ్చో సవ్యించోయి. ఈ పిల్లలు భవిష్యత్తులో తెలుగులో ఎటువంటి తరపోలో విషయ సేకరణ చేస్తారు, రచనలు చేస్తారు అన్నదొనికి ఉద్ధారణగా తూర్పు జ్ఞానోపథం ప్రభాసం విన్నొర్ధులు అందించిన సాంకేతిక దృష్ట్యక్తి ప్రదర్శనలో మన భాగ్యవగర విసేఫాలు చెప్పిన తీరు, వొల స్పృజనాత్మకతకి అద్దం పట్టింది. రమ్యమైన స్వరొలతో “చక్కర కలిపిన తియ్యని కమ్ములి తోడు పెరుగు తెలుగు”, పాట సాగింది. చివలిగా వందన సమర్పణ, జొతీయగితిలాపనతో ఈ అందమైన తెలుగు పండుగకి తెర పించింది. తెలుగుభోప ఉష్ణుల సువర్ష చలతలో మరొక అభ్యాయం లభించుటింది. కవి కాజ మరేం పలుకులలో - “తెలుగు తేజోమధిభీ మనబడి - ప్రాచీన భాషానర్వాచినవిష్వవిష్ట్ర పరచు వెరథి మనబడి - సంప్రదొయమ్మ సంస్కృతిన్ సన్ముతించు కట్టుబోట్టుల మేల్పుణ్ణో!! కాను, మన యాంద్ర భోధాఖ్వాట్లకే యమ్ముతరుమారము!!! మనభి మనక్కప్పే పుట్టే మన మనబడి!!